

Qorti ta' l-Appell
(Kompetenza Inferjuri)

Imħallef Anthony Ellul

Appell numru:- 55/2017

Joseph Said bin-numru tal-karta tal-identità 505059(M)
(appellat)

Vs

GlobalCapital Financial Management Ltd (C-30053)
(appellanti)

21 ta' Ottubru, 2019.

1. **L-appell sar minn GlobalCapital Financial Management Ltd minn deċiżjoni tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji fis-27 ta' Settembru 2017 u li biha l-appellanti kienet kundannat tħallas kumpens lill-appellat fl-ammont ta' ħmistax-il elf ewro (€15,000) minħabba misselling tal-prodott *Lifemark S.A. Secure Income Bond 5 Eur-G* u konsegwentement ordnalha tħallsu s-somma ta' €15,000.**
2. Fil-qosor, il-proċeduri quddiem l-Arbitru żvolgiew kif ġej:
 - 2.1. Permezz ta' ilment li wasal fl-uffiċċju tal-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji fis-6 ta' Settembru 2016, l-appellat limenta li huwa ngħata parir ħażin mis-soċjetà '*Global Capital*' dwar il-prodott ***Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 5***. Jgħid illi:

'Jiena wieħed minn dawk l-investituri li nvestejt fil-LIFEMARK SA – Secure Income Bond issue no. 5. Għamilt dan l-investment ma' investment ieħor. L-ieħor irnexxa u mar tajjeb, iżda dan waqaf. Kont poġġejt €37,000 wara 6 xhur ġie l-ewwel rendikont. Sadanittant, kont kellimt ħabib tiegħi u qalli li "Dan l-income bond falla kollox.". Kont ċempilt il-Planning Officer – Noelene Mangion u qaltli, "iva hemm xi diffikultajiet iżda flus hemm u qaltli biex ma ninkwetax għax "flus hemm". Tkellimt ma' persuna li tifhem u qalli dawk l-investimenti ma kinux tajbin u fi kliemu kienu sofistikati wisq u ma kinux tajbin għal investituri zgħar speċjalment bħali."

Kont qrajt il-prospectus u kien jidher li kien investiment sod. Kull 6 xhur kont nirċievi karti mill-GLOBAL CAPITAL fejn jgħidu li huma qegħdin fil-qorti Ingliża. L-ewwel jgħidu li se jrin jagħmlu re-structuring imbagħad li se jrin jagħmlu liquidization [sic]. Iz-żmien kompla għaddej imbagħad gie deċiż li nieħu persentaġġ skond is-somma u kont irċevejt madwar €6,000 imqasmin f'ċekkijiet.

Din hi l-istorja fil-qasir u diġa għaddew 8 snin.'

'Jiena nħoss li ġejt misruq. Dawn ma kinux jafu li l-investiment kien sejjer lura. Huma jgħidu li kienu qegħdin jimmoniterjaw kollox u kuljum. Kif investejthom waqaf kollox.

Il-kalkoli tiegħi għal dan it-telf huwa bejn €15,000 - €20,000'

2.2. GlobalCapital Financial Management Limited wiegbet u qalet:-

2.2.1. In linea preliminari:

- l-ilment kif dedott huwa rritwali u ma jistax jiġi milqugħ inkwantu huwa ndirizzat kontra Donatella Spiteri, Noelene Mangion u 'Global Capital' li hija ditta u mhux soċjetà b' personalità ġuridika distinta;
- l-Arbitru m' għandux kompetenza taħt il-liġi, partikolarment l- artikoli 19(1) u 21(1) tal-Kap. 555, li jisma' l-ilment in kwantu "Global Capital" bħala ditta m'għandiex personalità ġuridika u għalhekk qatt ma tista' tkun 'provditur tas-servizzi finanzjarji' u kwindi l-ilmentatur mhuwiex 'klijent eligibbli' fil-konfront tagħha;
- in-nuqqas ta' relazzjoni ġuridika stante li "Global Capital" bħala ditta qatt ma rrendiet ebda servizz lill-ilmentatur;
- 'Global Capital' bħala ditta mhijiex legittimu kontradittur għall-pretensjonijiet tal-ilmentatur u lanqas qatt ma setgħat tagħti tali servizz stante li bħala entità ġuridika ma teżistix;
- l-azzjoni hija preskritta a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta;
- tenut kont li l-ilmentatur qed jallega li gie misruq kif ukoll li l-investiment *de quo* kien sofistikat wisq u ma kienx tajjeb għal investituri żgħar, b'dan illi qed jiġi inferit li l-kunsens tiegħu kien

vizzjat, l-azzjoni hija ukoll preskritta a tenur tal-artikolu 1222(1) et. seq tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta;

- l-azzjoni hija ukoll preskritta a tenur tal-artikolu 2156(f) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta; u
- il-*casus*, stante li kwalunkwé telf li seta' garrab l-ilmentatur huwa direttament u/jew indirettament ir-riżultat ta' kriżi finanzjarja li d-Dinja daħlet fiha fl-2008.

2.2.2. Fil-mertu wiegħbet illi:

- huwa ċar li l-ilment jitratta effettivament kwistjoni ta' telf fl-investment u għalhekk *qua* intermedjarja ma tistax tinsab responsabbli stante li l-investment ma kienx ġestit minnha;
- it-talbiet attriċi huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li t-telf f' investment ma jgibx waħdu r-responsabilità awtomatika u/jew vikarja tal-fornitur tas-servizz iżda jrid jiġi mputat xi tort attribwibbli lill-fornitur tas-servizz. Tiċhad li l-ilmentatur ġie '*misruq*' kif allegat minnu jew li ngħata servizz jew parir ħażin;
- apparti li għad trid issir prova tad-dannu jew telf verament soffert mill-ilmentatur, ma jsegwix li hija responsabbli għad-dannu minnu allegatament soffert. Dan apparti, tenut kont l-andament tas-swieq finanzjarji fiż-żmien in kwistjoni, l-ilmentatur lanqas ma jista' jippretendi li kieku nvesta flusu f'investment ieħor il-kapital kien ser jibqa sħiħ.

2.3. Fis-seduta tad-9 ta' Novembru 2016 ġie dikjarat illi:

'Bi qbil bejn il-partijiet l-okkju tal-każ irid jaqra Joseph Said vs GlobalCapital Financial Management Ltd. u għandhom isiru l-korrezzjonijiet fejn hemm bżonn biex jiġi rifless dan. L-eċċezzjonijiet relatati mal-isem tal-każ qed jiġu dikjarati mill-provditur tas-servizz bħala li ġew eżawriti'.

2.4. B' sentenza mogħtija fis-27 ta' Settembru 2017, l-Arbitru ddecieda kif ġej:

'Eccezzjonijiet Preliminari:

L-Arbitru qed jieh u l-ewwel erba' eccezzjonijiet kollha f'daqqa. Skont verbal tad-9 ta' Novembru 2016, saret korrezzjoni fl-okkju u gie dikjarat li dawn l-eccezzjonijiet issa huma ezawriti.

Eccezzjonijiet dwar preskrizzjoni:

Il-provditur tas-servizz jaghti tlett eccezzjonijiet dwar preskrizzjoni ibbazati fuq l-Artikoli 1222(1), 2153 u 2156(f) tal-Kodici Civili.

Dwar il-preskrizzjoni a bazi tal-Artikolu 1222(1) tal-Kodici Civili ... din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

L-eccezzjoni l-oħra hija a bazi tal-Artikolu 2153 tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta ...

Minkejja li l-kliem uzat fl-ilment seta' kien aktar preciz, fl-essenza tieghu qed jghid li sofra t-telf għaliex inbieghlu prodott li ma kienx addattat għalih, u ma ntqalx lilu x'inhuma r-riskji inerenti f'dak il-prodott, jigifieri nuqqasijiet li johorgu minn relazzjoni kuntrattwali li nholqot mal-bejgh tal-prodott de quo. Il-Purchase Contract Note, il-File Note, il-Client Profile kollha juru li kien hemm relazzjoni kuntrattwali bejn il-partijiet, u n-nuqqasijiet li semma' l-ilmentatur johorgu minn din ir-relazzjoni kuntrattwali.

Għalhekk, l-eccezzjoni a bazi l-Artikolu 2153 mhix sostenibbli.

L-aħhar eccezzjoni dwar preskrizzjoni hija ibbazata fuq l-Artikolu 2156(f) tal-Kodici Civili.

Minn meta l-ilmentatur seta' realment jeżercita l-azzjoni sad-data tal-prezentata tal-ilment, m'għaddewx hames snin u, għalhekk, l-azzjoni mhix preskritta.

Għal dawn ir-ragunijiet kollha, l-eccezzjoniet dwar preskrizzjoni qed jigu michuda.

Fil-Mertu

... l-Arbitru jasal għall-konkluzjoni li l-ilment huwa wiehed gust, ekwu u ragonevoli u qed jilqghu.

Dan huwa kaz ta' bejgh hazin ta' prodott u, għalhekk, l-ilmentatur għandu jitpogga fis-sitwazzjoni li kien fiha qabel sar dan l-investment.

Filwaqt li fl-ilment originali tieghu l-ilmentatur jghid li t-telf li kien garrab kien bejn €15,000 u l-€20,000, fix-xhieda tieghu quddiem l-Arbitru spjega ezatt li għalkemm hu kien investa s-somma ta' €37,000, hu kien naqqas is-

somma li kien ha bhala rikavat minn dan il-prodott u qligh iehor li kien ghamel minn prodott iehor li kellu mal-istess provditur tas-servizz; u, finalment, jghid li 'issa qed nippretendi €15,000 li nqisu bhala t-telf li kellu mill-investment tieghi fil-Lifemark.'

Ghaldaqstant, l-Arbitru qed jichad l-eccezzjonijiet tal-provditur tas-servizz, jilqa' l-ilment, sakemm dan huwa kompatibbli ma' din id-decizjoni, u ai termini tal-Artikolu 26(3)(iv)(c), jordna lill-GlobalCapital Financial Management Limited thallas lill-ilmentatur is-somma ta' hmistax-il elf ewro.

Bl-imghax legali mid-data ta' din id-decizjoni sad-data tal-effettiv pagament.

L-ispejjez tal-kaz ghandhom jithallsu mill-provditur tas-servizz.'

3. Mid-decizjoni appellat il-kumpannija provditur tas-servizz. L-aggravji tagħha jikkonsistu fis-segwenti:
 - i. L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji applika ħażin il-liġi dwar il-preskrizzjoni u qies b'mod ugwalment żbaljat meta t-termini jibdew jiddekorru, b'dan illi l-azzjoni kellha tiġi dikjarata preskritta u għaldaqstant hija kellha tiġi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;
 - ii. L-Arbitru naqas milli jqijs it-8 eċċezzjoni tagħha, cioè l-effett tal-kriżi finanzjarja dinjija li ġrat ftit granet wara li l-investment ġie akkwistat, li dan effettivament jikkostitwixxi *casus*;
 - iii. Irrispettivament minn kwalunkwé ksur regolatorju li seta' ġie ravvizat, l-Arbitru naqas milli jindaga x'kien in-ness kawżali għat-telf lamentat mill-ilmentatur u jekk tali telf effettivament seħħ minħabba tort imputabbli lilha u waqaf biss mal-ksur regolatorju minnu riskontrat;
 - iv. Anke kieku kellu jirrizulta xi ksur regolatorju, ir-rimedju mogħti mill-Arbitru ma kellux jinkorpora ħlas favur l-ilmentatur konsistenti f' dak effettivament mitluf minnu;
 - v. Id-decizjoni tal-Arbitru hija *extra petita*;
 - vi. Il-konkluzjoni tal-Arbitru fil-mertu hija bbażata fuq apprezzament ħażin tal-fatti u l-provi miġjuba quddiemu.
4. Flimkien mal-appell tagħha, l-appellanti pprezentat is-segwenti dokumenti:

- 4.1. **Dok MDF** – Relazzjoni tal-espert Michael Desmond Fitzgerald rigward l-investment *Lifemark Secure Income Bond Issue 3*;
 - 4.2. **Dok DH** – Rapport dwar il-prodott '*Lifemark S.A. Secure Income Bond*' ('SIB') intitolat '*Product review by Debbie Harrison, Senior Visiting Fellow of the Pensions Institute at Cass Business School and contributor to the Financial Times.*';
 - 4.3. **Dok RZP** – Affidavit ta' l-avukat Dr. Roderick Zammit Pace flimkien ma' rikors anness.
5. Fit-twegiba tiegħu, l-appellat fisser għalfejn id-decizjoni appellata hija ġusta u timmerita konferma.
 6. Fl-udjenza tat-3 ta' Ġunju 2019, fuq talba tal-appellat, ġie sfilzat '**Dok MDF**' preżentat mar-rikors tal-appell inkwantu tali dokument jammonta għal prova ġdida li l-appellanti kellha kull opportunità tippreżenta fl-istadju tal-ġbir tal-provi quddiem l-Arbitru.

Konsiderazzjonijiet

Il-Fatti

7. Mill-atti jirriżulta:
 - L-appellat xehed¹ li meta għamel l-investment in kwistjoni kien jaħdem bħala ***security guard mal-Group 4***. Kellu xi flus il-bank u peress li ra l-imgħaxijiet neżlin xtaq jinvesti f'xi haġa li trendi imgħax aħjar. Kien għalhekk mar fl-uffiċju tal-appellanti fejn iniżjalment investa f'*bonds*. Dawn ma kinux sejr in tajjeb u xtaq xi haġa aħjar. Fl-2008, il-flus li ngabru minn dawn il-*bonds* kienu investiti fil-*Lifemark* u fil-*Metropolis*;²
 - Il-mertu tal-vertenza hu l-investment f'***Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 5***. Mill-*File Note* eżebita a fol. 17³ datata 25 ta' Novembru 2008 jirriżulta li saret laqa' bejn il-partijiet li matulha l-appellanti offriet lill-appellat, li aċċetta, jinvesti s-somma ta' €37,000 f'dak il-prodott finanzjarju

¹ Fol. 129.

² Fol. 81 *et seq.*

³ Kopja a fol. 137.

għall-perjodu **bejn id-19 ta' Diċembru 2008 u d-19 ta' Diċembru 2013**;

- Skont *purchase note* a fol. 11⁴, fit-12 ta' Diċembru 2008 l-appellanti għamlet l-investment għan-nom tal-appellat;
- L-appellat jgħid li jifhem li kull investment fih ir-riskju *`pero bħala investitur żgħir tawni xi ħaġa li wara sirt naf li hi aggressiva li fiha riskju għoli'* u li meta nvesta ma kienx konxju li l-investment kien daqshekk riskjuż. Jgħid li wara sitt xhur ħabib tiegħu kien infurmah li l-prodott kien fih il-problemi iżda l-appellanti qatt ma kienet infurmatu b'dan. B' hekk ċempel lil ċertu Noelene Mangion, impjegata tal-appellanti, li aċċertatu li ma kienx hemm problemi għaliex kien hemm flus minn fejn jithallas u għalhekk serraħ rasu. Wara dan, baqa' jirċievi korrisondenza mingħand l-appellanti fis-sens li kienet għadha qed tisetnna l-eżitu ta' proċeduri legali l-Ingilterra. Gie nfurmat li l-appellanti kienet qed titkellem ma' kumpanija fil-Lussemburgu u dejjem jistennew mingħandhom. Baqa' għalhekk jistenna mingħand l-appellanti sakemm gie nfurmat li se jingħata persentaġġ. Eventwalment l-appellanti nfurmatu li ser isir *restructuring* u finalment gie dikjarat li se ssir *liquidation*. **Wara l-liquidation ħa €5,800 minn investment ta' €37,000.** Jgħid li jhoss li saret ingustizzja miegħu u li meta Noelene qaltlu li flus kien hemm ħaseb li forsi jitlef l-imgħax iżda jieħu lura l-kumplament. Jgħid għalhekk li jippretendi lura s-somma ta' €15,000 li huwa wasal għaliha billi flimkien mas-€6,000 li ħa tal-*Lifelink* zied €11,000 li huwa kien qala' mill-investment fil-*Metropolis*. Iċċara li meta għamel l-ilment ma kienx assistit u għalhekk ippreċiża t-talba tiegħu permezz tax-xhieda mogħtija. Jgħid li nvestimenti oħra ma kellux ħlief flus il-bank u l-*bonds* preċedenti tramite l-appellanti stess liema flejjes ġew minn tiffdil li għamel matul iż-żmien. In kontro-eżami⁵ ikkonferma *inter alia* li l-*prospectus* qraħ u fehem li l-kumpanija hija tajba u b'saħħitha u mar id-dar mingħalih li għamel *deal* tajjeb ħafna. Żied li jaf li kumpanija tista' tfalli pero jistaqsi għaliex din il-kumpanija falliet biss ftit wara li huwa nvesta fiha u ħadd ma kien jaf b'dan. Jgħid li ma marx għand avukat għaliex huwa baqa' jistenna l-eżitu tal-każ. Mistoqsi mill-Arbitru jekk jafx xi jfissru *debentures* jgħid li ma jafx. Żied li meta kien qed jixtri l-prodott ma kienx jaf li kien fih ħafna riskju u spjegawlu biss it-tajjeb tal-prodott, il-ħażin le. Kien jaf li kien hemm xi ftit riskju imma mhux li se jfalli hekk;

⁴ Kopja a fol. 136.

⁵ Fol. 131.

- Da parti tal-appellanti xehed Michael Schembri, MLRO u *compliance manager*, wara li eżamina l-*file* relattiv. Jgħid li l-investment li sar mill-appellat f' **Lifemark S.A. Secure Income Bond Issue 5 EUR-G** sar tramite l-appellanti biss bħala intermedjarja li ma kinitx qed taġixxi bħala prinċipal. Żied li l-punti prinċipali tad-diskussjoni li tkun saret meta ingħata s-servizz tal-investment jinsabu elenkati fil-*File Note* datata 25 ta' Novembru 2008 eżebita bħala '**Dok MS2**'⁶, liema dokument gie ffirmat mill-ilmentatur. Jgħid li bil-firma tiegħu l-appellat kkonferma li kien jaf l l-investment jista' jogħhola kif ukoll jinżel u li jista' jkun ukoll illi huwa jirkupra lura anqas mis-somma investita minnu, kif ukoll li l-passat mhux garanzija tal-futur. Iżid li dak iż-żmien l-MFSA kienet tippermetti li sa fejn hu possibbli l-informazzjoni fil-*File Note* tkun *in a standard form*. Jgħid ukoll li l-ilmentatur kien diġa midħla tad-dinja tal-investimenti f' Novembru 2008 għaliex kellu investimenti oħra fl-'*HSBC Global Asset Management (Malta) Ltd – Maltese Assets Fund-Accumulator Class*', fil-'*Malta Investment Bond – 5.5% Guaranteed Bonus*' u fil-'*Metropolis Development Limited 8%*' fl-ammont ta' €70,290. Eżebixxa ukoll kopja tal-prospett relattiv għall-investment fl-*HSBC* b' referenza partikolari għar-*risk factor* li l-ilmentatur kien dispost jidħol għalih. Finalment jgħid ukoll li meta l-appellat nvesta fl-*SIB*, dan il-prodott ma kienex wieħed soġġett għal riskju għoli u li finalment is-*Security Trustee* ħallas lill-ilmentatur s-somma globali ta' €6,284.04.⁷ In kontro-eżami kkonferma li ma kienx prezenti waqt it-transazzjoni iżda bbaża ruħu fuq il-*paperwork*;
- Skont l-appellanti, f' Marzu tal-2010 l-appellanti nfurmat lill-investituri kollha f' **Secure Income Bond issued by Keydata International – Lifemark S.A.** li *KPMG Advisory S.a.r.l* inħatret bħala amministratur proviżorju ta' Lifemark S.A.⁸ Tgħid li sussegwentement, f'Lulju 2010, l-investituri ġew imbgħad nfurmati⁹ b'avviż maħruġ minn *Lifemark S.A.* fis-sens illi '*no further notice will be given to the holders of Bonds upon the occurrence of any future Event or Default or Potential Event of Default relating to the suspension of interest payment after the date of this notice unless otherwise required by the trustee*';
- Permezz ta' ittra datata 8 ta' Mejju 2011 l-appellanti nfurmat lill-appellat li l-ħatra ta' *KPMG Advisory S.a.r.l* bħala amministratur proviżorju ta' *Lifemark*

⁶ Fol. 137.

⁷ **Dok C** a fol. 108 – 117.

⁸ Fol. 221.

⁹ Fol. 223.

S.A. giet estiża bil-għan li jsolvu l-problemi marbuta mal-likwidità ta' *Lifemark* u li jiżguraw l-iffinanzjar għal *Lifemark*;¹⁰

- Skont valuation statement a fol. 13 l-appellat gie nformat li **as on 30 ta' Ġunju 2011** il-*market value* tal-investment in kwistjoni kien ta' €34,025.20;
- Fl-1 ta' Novembru 2012¹¹ l-appellanti nformat lill-appellat li *'The Trustee is currently considering the options available to it in respect of the life settlement policies and announced that further decisions with regard to the sale of the remainder of the portfolio of policies will be made in due course ...'*;
- B'ittra datata 14 ta' Mejju 2013 l-appellanti nformat lill-appellat b' *'Bondholder Notice'*;¹²
- F'Novembru 2013 l-appellanti bagħtet čekk ta' €3,145 lill-appellat;¹³ ieħor *pro rata* ta' €834.57 f' Jannar 2014;¹⁴ ieħor ta' €949.75 f' April 2014;¹⁵ u ieħor ta' €768.75 f' Diċembru 2014;¹⁶
- Skont valuation statement a fol. 18 l-appellat gie nformat li *as on 31 ta' Diċembru 2015* il-*market value* tal-investment in kwistjoni kien *'in liquidation'*;
- B'ittra datata Jannar 2016¹⁷ l-appellanti nformat lill-appellati li rċeviet d-distribuzzjoni finali tal-pagament u dan effettivament intbagħat lill-appellati permezz ta' čekk fl-ammont ta' €585.97.¹⁸
- Fis-6 ta' Settembru, 2016 l-appellant beda l-proċeduri quddiem l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji billi ippreżenta Formola tal-Ilment.

¹⁰ Fol. 16.

¹¹ Fol. 19.

¹² Fol. 14.

¹³ Fol. 108.

¹⁴ Fol. 15 u 114.

¹⁵ Fol. 112.

¹⁶ Fol. 111.

¹⁷ Fol. 12.

¹⁸ Fol. 116.

L-Ewwel Aggravju.

8. Permezz tal-ewwel aggravju l-appellanti tilmenta li l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji applika hażin il-liġi dwar il-preskrizzjoni u qies b'mod ugwalment żbaljat meta t-termini jibdeu jiddekorru, b'dan illi l-azzjoni kellha tiġi dikjarata preskritta u għaldaqstant hija kellha tiġi liberata mill-osservanza tal-ġudizzju. Tinsisti għalhekk li l-azzjoni odjerna hija preskritta a tenur tal-artikoli 2153, 1222(2) u 2156(f) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta.

9. Safejn l-appellanti tinsisti fuq il-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 1222(2) tal-Kap. 16 tal-Liġijiet ta' Malta huwa manifest li m'għandhiex raġun. Dan l-artikolu jipprovdi kif ġej:

'1222. (1) Meta l-liġi f'xi każ partikolari ma tistabilixxix żmien aqsar, l-azzjoni għar-rexissjoni minhabba vjolenza, żball, għemil doluż, stat ta' interdizzjoni, jew nuqqas ta' età, taqa' bil-preskrizzjoni eġluq sentejn.

(2) Dan iġhodd ukoll għar-rexissjoni ta' obligazzjonijiet mingħajr kawża, jew magħmulin fuq kawża falza.'

10. Il-kunsiderazzjonijiet tal-Arbitru fir-rigward kienu s-segwent:

'Din il-preskrizzjoni ma tapplikax għal dan il-każ għaliex mhix tintalab rexissjoni ta' obligazzjoni, izda l-ilmentatur qed jgħid li l-prodott li nbiegħ lilu ma kienx idoneju għalih għaliex tali investment ma kienx addattat għal investituri 'specjalment zghar bhali'.

Għalkemm uza l-kliem "gejt misruq", wiehed irid japprezza li dan l-ilment sar minn retail investor li ma kienx assistit, u anke l-Kap. 555 jipprovdi li l-ilment irid jiġi deciz fuq il-merti tal-każ aktar milli fuq ezattezzi formali. Wiehed irid jiehu l-ilment kollu f'daqqa, u mhux jibbaza fuq certi kliem biss.

Għalhekk din l-eccezzjoni qed tiġi michuda.'

11. Fl-appell tagħha l-appellanti tinsisti izda li *'fl-isfond tal-każ huwa ċar għaliha li dak li l-ilmentatur appellat ried jinftiehem illi effettivament gie ngannat – haġa ferm differenti u li għandha riskontri legali differenti ukoll'.*

12. Il-proċeduri li saru quddiem l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji kienu sabiex jistħarreg imġieba allegatament mhix xierqa da parti tal-provditur tas-servizz finanzjarju fl-għoti ta' *investment advise* lill-appellat. It-talba tal-appellat mhix waħda għar-rexissjoni izda għall-kumpens in vista tal-ħsara li jgħid li sofra minhabba li kien offrut u inbiegħ lilu prodott finanzjarju li ma kienx adattat għalih

u li kien ferm aktar riskjuż minn dak li ġie spjegat lilu mill-appellanti meta aċċetta li jinvesti fl-istess. Għaldaqstant din il-qorti tikkonkludi li l-preskrizzjoni skont l-artikolu 1222(2) ma tapplikax.

13. In kwantu għall-artikolu 2153, l-appellanti tinsisti li ladarba l-Arbitru wasal għall-konklużjoni li seħħ *misselling*, il-ksur huwa wieħed regolatorju u għalhekk id-dannu kaġunat huwa wieħed ta' naura tortwuża u mhux kuntrattwali. Tgħid li relazzjoni kuntrattwali, anke jekk teżisti, ma teskludix responsabilità akwiljana. Tirreferi f'dan ir-rigward għad-deċiżjoni fl-ismijiet ***Carmel Ciscaldi vs GlobalCapital Financial Management Limited*** tal-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fil-5 ta' Mejju 2017 fejn intlaqgħet l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kap. 16. Tgħid li hija ppruvat tippreżenta rikors sabiex titlob lill-Arbitru jieħu konjizzjoni ta' din is-sentenza iżda l-Arbitru ma ppermettix li dan ir-rikors jiġi ppreżentat u għalhekk baqa' ma ħax konjizzjoni ta' din is-sentenza fid-deċiżjoni tiegħu.

14. L-artikolu 19(3) tal-Kap. 555 jipprovdi illi:

'Fil-qadi tal-funzjonijiet tiegħu taħt is-subartikolu (1), l-Arbitru għandu:

...

(e) jitratta kull mistoqsija dwar preskrizzjoni skont il-liġi:

Iżda l-provditur ta' servizzi finanzjarji jista' jqajjem l-eċċezzjoni tal-preskrizzjoni biss fl-ewwel sottomissjonijiet bil-miktub li huwa provdut dwarhom fl-artikolu 22(3)(ċ) sakemm majkunx awtorizzat mod ieħor mill-Arbitru li għandu jagħti r-raġunijiet għal dik l-awtorizzazzjoni:

Iżda wkoll l-Arbitru ma jkunx intolat li jqajjem il-kwistjoni tal-preskrizzjoni minn jeddu:

Iżda wkoll xejn f'dan l-Att ma għandu jinftiehem bħala li qed jagħti xi setgħa lill-Arbitru li jagħti deċiżjoni dwar talba li tkun waqgħet bi preskrizzjoni skont il-liġi meta l-parti investigata tqajjem eċċezzjoni tal-preskrizzjoni.'

15. L-artikoli in kwistjoni tal-Kodiċi Ċivili dwar il-preskrizzjoni, huma s-segwenti:

'2153. *L-azzjoni għall-ħlas tal-ħsarat mhux ikkaġunati b' reat taqa' bi preskrizzjoni bl-egħluq ta' sentejn.'*

'2156. *L-azzjonijiet hawn taħt imsemmija jaqgħu bi preskrizzjonibl-egħluq ta' ħames snin:*

...

(f) l-azzjonijiet għall-ħlas ta' kull kreditu ieħor li ġej minn operazzjonijiet kummerċjali jew minn ħwejjeg oħra, meta l-kreditu ma jkunx jaqa', skont din il-

ligi jew ligijiet oħra, taħt preskrizzjoni aqsar, jew ma jkunx jirriżulta minn att pubbliku;'

'**2137.** Bla ħsara ta' dispożizzjonijiet oħra tal-ligi, **il-preskrizzjoni ta' azzjoni tibda minn dak in-nhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata;** mingħajr ma jittieħed qies tal-istat jew tal-kondizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss.

16. In linea ta' prinċipji ġenerali ssir referenza għad-deċizzjoni parzjali mogħtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fil-każ fl-ismijiet **Pace Mario Vs Corinthia Palace Hotel Company Limited Et** fit-13 ta' Ġunju 2013:

'Hu ribadit fil-gurisprudenza tagħna li għall-finijiet ta' preskrizzjoni, il-ligi tagħraf tliet għamliet ta' azzjoni għaddanni, u jgifieri: (a) azzjoni dwar ħsarat immissla minn ghemil li jikkostitwixxi reat, f'liema każ iz-zmien tal-preskrizzjoni huwa dak imfisser mil-ligi biex issir l-azzjoni kriminali dwar l-istess reat (regolat bl-**art.2154(1)** tal-Kap.16); (b) azzjoni għall-ħsarat immisslin minn delitt jew kwazi-delitt ('l hekk imsejha culpa aquiliana), f'liema każ il-preskrizzjoni hija ta' sentejn - prinċipju rifless fl-**artikolu 2153** tal-Kodici Civili; u (c) azzjoni għall-ħsarat immissla minn nuqqas ta' twettieq ta' kuntratt li mhux imfisser f'att pubbliku, f'liema każ il-preskrizzjoni hija dik ta' hames snin;

Hu għalhekk pacifiku li illi l-preskrizzjoni bjennali prevvista mill-**Artikolu 2153**, tal-Kodici Civili tikkolpaxxi "l'azione per risarcimento del danno derivante dal fatto illecito, e non quello del risarcimento del danno contrattuale, soggetta quest'ultima azione alla prescrizione confacente al determinato contratto" (**Kollez. Vol. XXVIII P I p 726**).

Illi, għalhekk, il-preskrizzjoni ta' sentejn imsemmija fl-**artikolu 2153** tal-Kodici Civili, minbarra li ma tapplikax għall-ħsara mahluqa minn ghemil li jikkostitwixxi reat, lanqas ma tapplika fejn l-allegata ħsara titnissel minn ksur ta' patt kuntrattwali (Ara per ez. "**Calafato vs Muscat**", deciza fil-5 ta' Frar, 1895 (Vol. XV.44); "**Naudi vs Zammit**", deciza mill-Onorabbli Qorti tal-Appell fid-9 ta' Marzu, 1925 (Vol. XXVI.I.54), "**Calleja vs Xuereb**", deciza minn din il-Qorti fl-10 ta' Mejju, 1982). Fil-kawza "**Borda vs Arrigo Group of Hotels et**", deciza minn din il-Qorti fil-15 ta' Jannar, 1999, gie konfermat li l-preskrizzjoni applikabbli tkun ta' hames snin jekk id-danni huma riżultat ta' inadempjenza ta' obbligazzjoni.

Il-kwistjoni in ezami hija jekk il-kolpa fil-każ prezenti kinetx kuntrattwali jew extra - kuntrattwali / aquiliana naxxenti mid-delitt jew kwazi delitt.

L-Onorabbli Qorti tal-Appell fil-kawza "**Joseph Busuttil v Emmanuel Schembri**" deciza fid-19 ta' Frar 1954 per Sir. Luigi Camilleri, irriteriet li wiehed mill-kriterji sabiex jiġi deciz jekk il-fatt hux kolpa kuntrattwali jew aquiliana, vwoldiri li, meta hemm kuntratt, il-kolpa tista' tkun aquiliana biss meta l-fatt ikun indipendenti u awtonomu mir-rapport kuntrattwali." (enfasi ta' din il-Qorti.) Din il-Qorti irriteriet li fatt ta' negligenza u imperizja li jikkostitwixxi inadempjenza kuntrattwali, li jista' ikun non factum jew anke male factum ma tistax tkun kolpa aquiliana imma damnum injuria datum li jista' isir fl-okkazzjoni ta' kuntratt. Il-Qorti ccitat Laurent li jgħallem "Il delitto e' una lesione dell'ordine pubblico, e parimenti il quasi delitto interessa la sicurezza delle persone.... la cosa e' affatto diversa in materia di obbligazioni convenzionali. L'inadempimento di impegni da taluno stipulati non produce che un danno pecuniario."

...

Hu ammess il-konkors bejn ir-responsabbilita' kontrattwali u dik extra kontrattwali. Kif gie deciz fis-sentenza fil-kawza fl-ismijiet "Vassallo vs Mizzi et", deciza fid-9 ta' April 1949, (Vol. XXXIII.II.379) il-Qorti kkunsidrat illi "l-htija meta tigi kkunsidrata fl-entita' taghha, hija wahda; u taht dan l-aspett ma hemmx distinzjoni bejn kolpa kontrattwali u dik komunement imsejha aquiliana, li titnissel minn delitt jew kwazi delitt. Id-differenza bejniethom tinsab fil-kawza u fil-grad. In kwantu għall-kawza, il-htija kontrattwali tippresupponi obbligazzjoni pre-ezistenti li maghha hija marbuta; mentri l-htija aquiliana tippresupponi fatt li minnu titnissel 'ex nunc'. In kwantu għall-grad id-differenza hija riposta fl-estensjoni tar-responsabbilita' fis-sens illi fil-kolpa kontrattwali wiehed jista' jirrispondi ta' htija hafifa skont il-kaz, mentri fil-kolpa aquiliana r-responsabbilita' testendi ruhha b'mod li dwarha ma hemmx grad."

Ukoll fil-kaz fl-ismijiet "Arthur George Lambert et vs Anthony Buttigieg pro et noe et." (deciza fit-18 ta' April 1963 – (Vol. XLVII.III.1110) gie deciz li "ma hemm xejn inkompatibbli bejn responsabbilita' kontrattwali u htija aquiliana ... jista' jkun hemm materja ta' delitt jew kwazidelitt anke f'materja ta' obbligazzjonijiet konvenzjonali; f'liema ipotesi l-parti lesa jista' jkollha zewg azzjonijiet – dik nascenti minn htija contrattuale u dik nascenti minn htija extra contrattuale."

Fil-kaz ta' azzjoni għad-danni nascenti mir-responsabbilita' contrattuale l-attur għandu jipprova li huwa kellu favur tiegħu dik l-obbligazzjoni kuntrattwali u li l-konvenut kien inadempjenti fl-esekuzzjoni ta' dik l-obbligazzjoni fil-konfront ta' l-istess attur. B'hekk irresponsabbilita' għad-danni tirrizulta mir-rabta guridika jew nuqqas taghha, u dana skont il-kaz, li hemm bejn il-partijiet kontendenti.

*L-awtur **Andrea Torrente** jagħti eżempju car sabiex ikun jista' jagħraf id-distinzjoni bejn rabta kontrattwali li tagħti lok għar-responsabbilita' contrattuale u n-nuqqas ta' rabta kontrattwali li tagħti lok għar-responsabbilita' extra contrattuale. Din ic-citazzjoni hija citata f'diversi sentenzi recenti tal-Qrati taghna u, għall-iktar carezza, qed tigi hawnhekk abbraccjata wkoll minn din il-Qorti:*

"Se io viaggio in tram, e, quindi, ho concluso un contratto di trasporto, e mi ferisco in un incidente, e' sufficiente che io provi di essermi trovato nel tram e di essere stato ferito. Se, invece, mentre passo per la strada, sono investito dal tram, ho l'onere di provare non soltanto l'incidente, ma anche il dolo o la colpa del vettore o dei suoi agenti". L-awtur jispjega li fl-ambitu tar-responsabbilita' "extra contrattuale ... un rapporto obbligatorio ancora non esiste tra le parti ed essa consiste nella trasgressione di un dovere generico di contegno."

17. Applikati dawn il-principji għall-każ odjern, **din il-Qorti tqis li l-fatt lamentat mill-appellat ma jistax jitqies indipendenti u awtonomu mir-rapport kuntrattwali ta' bejniethom u għaldaqstant mhix applikabbli l-preskrizzjoni ta' sentejn skont l-artikolu 2153 tal-Kodiċi Ċivili.**
18. Dwar dak deciz mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fil-każ **Carmel Ciscaldi vs GlobalCapital Financial Management Limited**, li għalih għamlet riferenza l-appellanti, jirrizulta li dak il-każ għadu *sub judice*. Pero il-Qorti tal-Appell (Superjuri) b'sentenza tad-29 ta' Marzu, 2019 fil-każ **Darmanin Kissaun**

Roland Vs Globalcapital Financial Management Limited, diġa esprimiet ruħha:

*'Fil-kuntest tal-aggravju marbut mal-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ta' sentejn a tenur tal-artikolu 2153 tal-Kodiċi Civili, din il-Qorti taqbel ma' dak deciz mill-ewwel Qorti li din il-kawza ma hijiex wahda aquiliana. Hu car li l-azzjoni attrici hija bazata fuq kuntratt u ksur tal-istess daparti tas-socjeta` konvenuta. L-attur avvicina lis-socjeta` konvenuta biex jiehu parir dwar kif jinvesti flusu bi qligh ghalih, u hekk kif is-socjeta` konvenuta accettat li taqdi lill-attur u toffrilu s-servizzi professjonali taghha, hija dahlet f'relazzjoni kuntrattwali mal-attur, b'obbligu li ssegwi d-dmirijiet legali u fiducjarji imposti fuqha u li jemergu mill-kuntratt ta' din ix-xorta. Dak li qed ikun allegat huwa inadempjenza ta' obbligazzjoni, u allura il-preskrizzjoni tal-azzjoni ma hijiex dik ta' sentejn imsemmija fl-artikolu 2153 (ara "Naudi v. Zammit", deciza minn din il-Qorti fid-9 ta' Marzu, 1925) (Kollez. Vol. XXVI.i.54). **Dak li qed jigi allegat li sehh mhux indipendenti u awtonomu mir-rapport kontrattwali li inholog bejn il-partijiet, u t-talba ghad-danni hija meqjusa mhux biss meta jkun hemm agir delitjuż, izda anke u aktar meta jigi allegat agir bi ksur ta' kuntratt.**¹⁹*

19. F'dik il-kawza wkoll l-ilment kien li l-provditur tas-servizz finanzjarju ma spjegatlux b'mod car u li kien jiftiehem il-kumplessita tal-investment u r-riskju li kien qiegħed jiehu meta ħa l-parir tagħha u għamel l-investment.
20. L-ilment tal-appellant huwa bbażat fuq pretensjoni għat-telf li jallega li sofra b' riżultat tal-fatt li ingħata parir jixtri prodott finanzjarju li ma kienx adattat għalih, liema prodott kien ferm aktar riskjuż minn dak li ġie spjegat lilu mill-appellanti meta huwa aċċetta li jinvesti fl-istess u kompla jingħata parir ħażin meta, f'tit wara, ġie assigurat li minkejja li l-investment kien niżel fil-valur kien hemm minn fejn jithallas. Isegwi għalhekk li l-pretensjoni tal-ilmentatur mhijiex waħda għal danni kkaġunati minn delitt jew kważi delitt, izda minn nuqqas ta' adempiment da parti al-appellanti ta' obbligu mpost fuqha bażat fuq ir-rabta kuntrattwali bejn il-partijiet. Għalhekk tapplika l-preskrizzjoni taħt l-artikolu 2156(f) tal-Kodiċi Ċivili.
21. L-artikolu 2137 tal-Kap. 16 jipprovdi li l-preskrizzjoni tibda tgħaddi minn **dakinhar li l-azzjoni tista' ssir**. L-azzjoni hi dik li tissemma fl-artikolu 2156(f), ċjoé **l-azzjoni għall-ħlas ta' ta' kreditu**.
22. F'dan il-kuntest issir referenza għad-deċiżjoni tal-Prim' Awla Ċivili (mhux appellata) fl-ismijiet **Axisa Karen Vs Vella James Et** tat-28 ta' Ġunju 2017:-

'Il-ħarsien ta' din ir-regola hu wieħed bażiku, tant li huwa dottrinalment accettat li l-impossibilita' li wieħed jaġixxi trid tkun impossibilita' indipendenti mir-rieda ta' dak li jkun, dovuta għal kawza barranija minnu, li huwa ma setax iwarrab;

¹⁹ Enfażi ta' din il-Qorti.

*Illi dan il-prinċipju jinbena fuq il-massima li actione non natae non praescribitur. L-awturi Baudry-Lacantinerie u Tissier f'dan ir-rigward jgħallmu li "Quanto alla prescrizione estintiva, il suo corso comincia in principio a partire dal giorno in cui e' nato il diritto o l'azione che e' destinata ad estinguere...". U band'oħra jzidu jgħidu illi **"La prescrizione estintiva in materia di diritti eventuali non decorre evidentemente se non dopo il verificarsi dell'evento che fa nascere il diritto rimasto fin allora puramente eventuale"**,²⁰*

Illi, hu x'inhu l-għajn tal-preskrizzjoni invokata mill-parti mharrka, jaqa' dejjem fuq il-Qorti li tqis minn liema data tali preskrizzjoni bdiet għaddejja, u l-eċċezzjoni m'għandhiex tintlaqa' jekk mill-provi mressqin jew mill-atti tal-proċess dik id-data ma tkunx tista' tiġi stabilita;

*Illi min-naħa l-oħra, ladarba tkun stabbilita d-data li minnha 'l quddiem tnisslet il-ħsara u beda għaddej iż-żmien preskrittiv, iċ-ċirkostanza dwar jekk il-parti mgarrba kenitx taf jew le li dik il-ġrajja seħħet ma tkunx rilevanti biex il-Qorti tqis jekk dak iż-żmien għaddiex jew għalaqx. Dan jingħad għaliex, fid-dawl tat-tagħlim imsemmi hawn fuq, "Hu risaput illi ddies a quo tal-preskrizzjoni jibda jgħodd minn meta ssir il-ħsara, u mhux minn meta dak li jkun jinduna bil-ħsara. Fil-kawża **Xuereb v Agius**, deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fil-31 ta' Ottubru, 1959, intqal illi: "il-preskrizzjoni tibda tgħaddi u timxi mill-jum li fih ikun ġara l-fatt illeċitu li minnu jidderiva d-dannu, u mhux mill-jum meta l-parti leża tiġi taf bih". It-test huwa wieħed oġġettiv u mhux dipendenti fuq meta l-vittma jkun komdu li jinduna bil-ħsara. Din il-Qorti, Sede Inferjuri, fil-kawża **Mohnani v. Stivala**, deciza fil-11 ta' Ġunju, 2010, qalet: "..... jibda biex jiġi registrat illi kif jingħad fl-Artikolu 2137 Kodici Ċivili, "bla ħsara ta' disposizzjonijiet oħra tal-liġi, il-preskrizzjoni ta' azzjoni tibda minn dak innhar li din l-azzjoni tista' tiġi eżerċitata, mingħajr ma jittiehed qies tal-istat jew tal-kundizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss". Hu spjegat mill-Qorti tal-Appell Supejuri illi "t-test li trid il-liġi allura kien dak oġġettiv, dipendenti mill-fatti li minnhom jorigina d-dritt tal-attur li jaġixxi, mhux it-test soġġettiv għall-persuna tal-attur u ċioe` jekk din kenitx jew le f'kundizzjoni li taġixxi, tkun xi tkun ir-raġuni" ("**Raphel Micallef -vs Anthony Agius**", 6 ta' Ottubru, 2000). Evidentement, imbagħad, "iż-żmien hu dak li fih tkun twieldet l-obbligazzjoni, u li fih ikunu twieldu d-dritt u l-azzjoni konsegwenzjali" ("**Joseph Stivala -vs- Prof. Joseph Colombo**", Prim' Awla, Qorti Ċivili, 9 ta' Jannar 1953")";*

Illi, minkejja dan, tibqa' dejjem tgħodd ir-regola li l-parti li tqanqal leċċezzjoni tal-preskrizzjoni trid tippruvaha kif imiss u li, f'każ ta' dubju, dan imur kontra l-istess parti eċċipjenti. Minbarra dan, hu x'inhu l-għajn tal-preskrizzjoni invokata mill-parti mharrka, jaqa' dejjem fuq il-Qorti li tqis minn liema data tali preskrizzjoni bdiet għaddejja, u l-azzjoni attriċi għandha tiġi miċħuda jekk mill-provi mressqin jew mill-atti tal-proċess dik id-data ma tkunx tista' tiġi stabilita;'

23. Hu veru li l-ilment tal-appellati kien dwar allegat parir ħażin li ngħataw mill-appellanti meta xtraw il-prodott Lifemark. Pero' wieħed irid jagħmel distinzjoni bejn il-kondotta li ġġenerat id-dannu u meta l-appellat sofru d-dannu. Hu f'dak il-mument li l-preskrizzjoni bdiet tiddekorri.
24. Ir-rabta kuntrattwali bejn il-partijiet kienet waħda kontinwa u pperdurat matul l-andament sħiħ tal-investment in kwistjoni. Għalkemm l-ilment tal-appellat dwar

²⁰ Enfażi ta' din il-Qorti.

imġieba mhux xierqa tas-soċjetà appellanti jirreferi għall-pariri u spjegazzjonijiet mogħtija lill-fl-2008 u fl-2009, ossija meta mbiegħ lill-l-prodott finanzjarju in kwistjoni u meta, wara li l-investment beda sejjer hażin, **l-appellat kien ġie aċċertat li kien hemm flus minn fejn jithallas, l-ilment tiegħu huwa ntrinsikament marbut mal-aspettativa tiegħu li għallinqas jirkupra l-kapital minnu nvestit.** Aspettattiva li sfażat b'mod definittiv f'Jannar 2016 meta l-appellat rċieva il-*final distribution payment* fis-somma ta' €585.97.²¹

25. Il-fatti li l-qorti tqies li huma l-iktar rilevanti dwar il-preskrizzjoni huma:-
- i. F'Diċembru, 2008 l-appellat għamel investment fil-*Lifemark SA - the Secure Income Bond*;
 - ii. B'ittra datata 5 ta' Marzu, 2010 l-appellanti infurmat lill-appellat li r-regolatur fil-Lussemburgu kien ħatar lil KPMG S.a.r.l bħala l-amministraturi proviżorji ta' Lifemark SA, għall-perjodu ta' sitt xhur. Fl-ittra intqal li: "*Dan iffisser li d-ditta ta' accountants magħrufa internazzjonalment ħadet f'idejha 't-tregġija u l-amministrazzjoni ta' Lifemark S.A. bl-aktar setgħat estensivi, li jinkludu s-setgħa li jakkwistaw u jirrealizzaw assi. L-ordni tgħid speċifikament u b'mod esplicitu li din il-ħatra mhijiex qed issir fuq il-bażi ta' proċeduri ta' passivita, inklużi dawk ta' falliment, tregġija kkontrollata, sospensjoni ta' ħlasijiet jew likwidazzjoni ġudizzjarja.*"
 - iii. B'ittra ta' Lulju, 2010 l-appellanti infurmat lill-appellat li kien għadu qiegħed isir tentattiv sabiex isir pjan ta' ristrutturar, u li Lifemark SA kienet beħsiebha tħabbar u tispjega fid-dettal il-pjan. B'hekk il-klijent kien għadu qiegħed jingħata t-tama li ser tinstab soluzzjoni.
 - iv. B'ittra datata 18 ta' Mejju, 2011 l-appellanti infurmat lill-appellat li l-ħatra ta' amministratur proviżorju ta' KPMG Advisory S.a.r.l fir-rigward ta' Lifemark kienet ġiet imġedda għal sitt xhur oħra. Fl-ittra għalkemm jingħad li hemm problemi ta' likwidita, intqal ukoll li l-mizura m'għandhiex titqies, "*... bħala proċedura ta' passivita' bħall-falliment, it-tmexxija kkontrollata, proċedura ta' sospensjoni ta' pagamenti jew likwidazzjoni ġudizzjarja*". Fl-ittra jingħad ukoll li l-appellanti ma kellhiex iktar tagħrif x'tagħtih ħlief li, "*... CSSF u r-Regolatur tar-Renju Unit, jġigifieri l-Financial Services Authority (FSA) qed jaħdmu kontinwament flimkien u b'koperazzjoni ma' xulxin fuq din il-materja. Niżgurawk li se nkomplu nsegwu mill-viċin din is-sitwazzjoni u nagħornawk minnufih b'kull żvilupp ġdid li jista' jkun hemm*".
 - v. B'ittra datata **l-1 ta' Novembru, 2012** il-kumpannija appellanti infurmat lill-appellat li, "*... the majority bondholder of Lifemark SA is requesting the Trustee to enforce the security over Lifemark's life settlement policies together with any cash balances held*". Komplet li kienet inħatret Zolfo

²¹ Fol. 116.

Cooper LLP, "... to carry out certain tasks and assist the Trustee in conducting its business which includes, amongst other things, **the management and realisation of the Secured Property for the ultimate benefit of the bondholders**". Kien f'dak l-istadju li kien evidenti għall-ewwel darba li l-investment kien ser jiġi likwidat minhabba li falla. Dan ovgjament kien ser ifisser li jkollha tinbiegħ il-proprjeta lill-ispekulatori, li jfisser li kienu ser jixtruha bi prezzijiet ferm vantaġġu għalihom.

- vi. Kien wara dakinhar li l-appellat beda jirċievi pagamenti.
 - vii. L-ilment quddiem l-Arbitru sar fis-6 ta' Settembru, 2016. Ma jirriżultax li qabel dakinhar l-appellat kien kiser il-preskrizzjoni permezz ta' att ġudizzjarju kontra l-appellanti.
26. Il-qorti ma taqbilx mal-appellanti li l-perjodu beda jiddekorri mid-data li tat il-parir lill-appellat. F'dak l-istadju l-appellati kienu għadhom ma sofrew l-ebda preġudizzju fil-patrimonju tagħhom. L-investment seta' mar tajjeb jew mar ħażin. Hu veru li kien hemm żmien meta l-valur tal-investment kien niżel. Pero' hu evidenti li kien għad m'hemm xejn ċert. **L-investment kien għadu ma mmaturax**, u fl-avviżi li ntbagħatu lill-appellati intqal li kienu nfurmati li, "*the Issuer is still working on a possible restructuring plan and intends to disclose and explain in detail the proposed restructuring*" u li kien għad hemm **biss a potential event of default** (ittra datata 15 ta' April, 2011). Għalhekk żgur li sa dak iż-żmien ma kienx ċert li l-appellati sofrew preġudizzju fil-patrimonju tagħhom, fis-sens li ma kinux ser jirċievu lura l-kapital kollu li investew fil-prodott li l-appellanti tathom parir sabiex jinvestu fih.
27. L-iktar kmieni li wieħed jista' forsi jgħid li l-appellant soffra t-telf kien meta rċieva l-ittra tal-1 ta' Novembru, 2012 li tagħti wieħed x'jifhem li l-investment kien falla. Wieħed jista' jasal biex jikkonkludi li kien f'dak iż-żmien li kien hemm iċ-ċertezza li l-investment kien tilef il-valur tiegħu u l-appellat ma kienx ser jirkupra l-kapital kollu li kien investa. Dan minkejja li ma kienx magħruf kemm kien ser ikun it-telf mill-investment inizjali ta' €37,000. Fatt li sar magħruf b'ċertezza meta l-appellat irċieva l-aħħar ċekk datat 29 ta' Jannar, 2016 għas-somma ta' €585.97.
28. Magħmula dawn il-konsiderazzjonijiet, żgur li mill-ittra tal-1 ta' Novembru, 2012 ma kinux għaddew ħames snin meta fis-6 ta' Settembru, 2016 l-appellat ippreżenta l-ilment tiegħu lill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji.
29. Għaldaqstant, tiċħad l-aggravju.

It-Tieni Aggravju

30. Permezz tat-tieni aggravju l-appellanti tilmenta li l-Arbitru naqas milli jqis it-8 eċċezzjoni tagħha, cioè l-effett tal-krizi finanzjarja dinjija ftit granet wara li sar l-investment. Grajja li tissarraf f'*casus*. L-appellanti tilmenta li:

'Fl-isfond ta' l-ilment dwar it-telf tal-kapital, u jekk dan it-telf kienx kaġunat minn xi att jew omissjoni jew aġir ieħor attribwibbli lill-esponenti, wieħed kien jistenna li l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji jagħti l-iskrutinju neċessarju dwar il-validità o meno ta' din l-eċċezzjoni, u dan billi jeżercita l-poteri wesgħin ta' investigazzjoni tiegħu, iżda huwa ċar mid-Deciżjoni appellata li dan ma sarx, stante li ma saret ebda konsiderazzjoni fir-rigward fl-istess Deciżjoni appellata'

31. Hu minnu li l-Arbitru ma elaborax dwar dik l-eċċezzjoni. Pero huwa minnu ukoll li l-appellanti ma ressqitx provi dwarha. **Il-poteri investigattivi tal-Arbitru ma jeżonerawx lill-appellanti milli tressaq il-provi meħtieġa bil-liġi sabiex tissostanzja l-każ tagħha.**

32. F' kull każ, kif ġustament wieġeb l-appellat, **min jeċċepixxi l-*casus* irid jipprova mhux biss il-każ fortuwitu iżda jrid iressaq ukoll prova li d-dannu kien inevitabbli u li huwa għamel dak kollu fil-kontroll tiegħu sabiex jiġi evitat id-dannu:**

*'... Infatti l-kuncett tal-każ fortuwitu jew forza magguri ma jsehxx meta għall-
hsara jkun ikkontribwixxa l-fatt, pozittiv jew negattiv, tal-bniedem. Skont il-
principju tad-dritt, biex ikun hemm il-każ fortuwitu mhux bizzżejjed li jkun
avveniment insolitu, sproporzjonat, u li jkun prodott mill-forzi tan-natura, imma
jeħtieġ li jkun inevitabili, b'mod li ma jistax jiġi evitat bid-diligenza ordinarja tal-
"bonus pater familias".*

*"Persuna ma tistax semplicement tistrieħ fuq il-każ fortuwitu, jew forza magguri
jew stat ta' neċessità biex tiskolpa ruhha mill-ħtija meta tezisti l-kolpa
antecedenti' ...*

*"Il-Qorti tikkwota mis-sentenza fl-ismijiet **Paul Vassallo et vs Carmelo Pace**
mogħtija fil-5 ta' Marzu 1986 (Qorti ta' l-Appell, Vol. LXX.ii.143). F'din jinghad:*

*"L min jallega li dak li gara kien dovut għall-inevitable accidentL., fejn qed jgħid
li dak li gara kien dovut għal casus għandu l-obbligu li jippruvah. Dan il-principju..
gie meħud mid-dottrina u għurisprudenza Ingliza. L-awtur Charlesworth, The Law
of Negligence, pagna 512, josserva: 'The burden of proof of inevitable accident
is upon the defendant or the other person setting it up.'"²²*

²² **Joe Caruana v. Philip Chircop & Sons Limited et**, deciża mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fl-24 ta' April 2015

33. Ladarba l-Arbitru wasal għall-konklużjoni li dan kien każ ta' *misselling*, ossija li d-dannu li sofra l-appellat kien konsegwenza ta' nuqqas da parti tal-appellanti li tbiegħlu prodott adattat għalih, l-eċċezzjoni hi bla bażi.
34. Dan l-aggravju huwa għalhekk miċħud.

It-Tielet u r-Raba' Aggravju

35. L-appellanti ilmentat ukoll li l-Arbitru naqas milli jindaga x'kien in-ness kawżali għat-telf lamentat mill-ilmentatur u jekk tali telf effettivament seħħ minħabba tort imputabbli lilha, u waqaf biss mal-ksur regolatorju. In sostenn ta' dan l-aggravju l-appellanti tirreferi għal fatti li skontha huma '*pubblikament magħrufa*' u għar-relazzjoni ta' Michael Desmond Fitzgerald²³ li jattestaw li ma kellha l-ebda involviment fl-andament negattiv tal-prodott finanzjarju in kwistjoni peress li kienet intermedjarja bejn l-appellati u l-principali.
36. Permezz tar-raba' aggravju tagħha, l-appellanti tilmenta ukoll li wkoll kieku kellu jirriżulta xi ksur regolatorju, ir-rimedju mogħti mill-Arbitru ma kellux jinkorpora ħlas favur l-ilmentatur konsistenti f'dak effettivament mitluf minnu.
37. Għall-finijiet ta' pratticità dawn l-aggravji sejrjn jigi trattati f' daqqa.
38. L-Arbitru osserva:

'Dan il-prodott, l-SIB, kien ibbazat fuq negozju fil-pensjonijiet dwar il-hajja fis-suq Amerikan. Dan il-każ jitratta dwar il-bejgħ tal-prodott Keydata International Secure Income Bond, li kif jidher mill-brochure, ippronunzja ruhu bl-aktar mod enfatiku li jagħti qligħ ta' 7.5% kull sena fl-iSterlina u 7% fis-sena fid-Dollari u l-Ewro għall-perjodu ta' hames snin.

Is-Secure Income Bond Fund (SIB) kien investiment tal-kategorija asset-backed securities. Mingħajr ma wiehed joqghod jidhol fid-dettal tal-istruttura legali (u kumplikata tiegħu), l-SIB kien jinvesti f'bonds (security bonds) li l-assi underlying tagħhom kienu poloz tal-assikurazzjoni fuq il-hajja ta' individwi Amerikani.

Dan il-prodott, fost affarijiet ohra, falla għaliex l-analizi tal-aspettattiva tal-hajja/mewt tal-life-assured ma kienetx korretta. Aktar ma wiehed idum haj, aktar irid idum iħallas premium biex il-polza tibqa' hajja inkella titef fil-valur.

Dan johloq problema ta' likwidità biex tkompli ssostni finanzjarjament il-mudell kompost minn diversi poloz ta' assikurazzjoni fuq il-hajja.

²³ Dokument sflizat fl-udjenza tat-3 ta' Ġunju 2019.

Dan kien riskju li hafna analisti ma tawx kazu. Imma kien, fil-fatt, aspett importanti hafna. Minhabba l-avvanzi fil-medicina, hafna nies jibqghu jghixu ghal zmien itwal u b'hekk, il-premium irid idum jithallas ghal numru ta' snin aktar.

Jekk l-analisti u nies professjonali li kellhom esperjenza biex janalizzaw dawn il-prodotti ma waslux ghal dan, allura lanqas wiehed jistenna li retail investors setghu jaghmlu dan.

Apparti l-fatt ukoll li l-isem SECURE INCOME BOND jaghti lill-investitur bla esperjenza x'jifhem li l-investment huwa wiehed sikur u bla riskji, jew riskji baxxi u limitati.

Hekk gara fil-kaz de quo, fejn l-ilmentatur jghid li qara l-brochure u kien fehem li l-prodott deher tajjeb ghalih, minghajr ma rrealizza li, fil-fatt, kien prodott kumplikat biex tifhmu.

Jekk wiehed ihares lejn il-brochure tipiku tal-SIB8 jara li mal-ewwel faccata, bi prominenza kbira, hemm rati tajba ta' dhul (Annual Income Over 5 Years), ritratt kbir ta' lighthouse (simbolu tas-sigurtà) u b'indikazzjoni ta' x'inhuma l-beneficcji u l-kwalità tal-prodott:

'Aims to provide return of capital after 5 years:

Bond invests in cash and assets by institutions rated 'A' or better by Standard and Poor's or equivalent;

Quarterly income option available.'

Ghalkemm fl-istess brochure jissemma' li jista' jkun hemm xi riskju ghall-kapital, u jista' jkun hemm xi trnaqqis fl-ahhar jew jekk tigbed l-investment qabel, però l-enfasi qieghda fuq il-beneficcji li kien joffri dan il-prodott.

Taht it-titolu Benefits at a Glance hemm dan it-test:

- > An investment with NO Stock Market Exposure*
- > Investing in cash and assets issued by institutions rated 'A' or better by Standard & Poor's or equivalent*
- > Available via banks, stockbrokers and direct investment*
- > Low minimum investment – Only GBP10,000 / USD20,000 / €10,000*
- > The bond will be listed on the Luxembourg Exchange*
- > The issue is regulated and authorised by the CSSF the Financial Regulator in Luxembourg.*

- Hemm ukoll dan b'tipa kbira: 'A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.'*
- Fil-qiegh tal-pagna hemm dan il-kliem b'tipa izghar: 'Capital is not guaranteed. Like all investments there are certain risks involved which are highlighted within the section 'Key Features' on page 13.'*

Il-prodott kellu riskji – il-kapital ma kienx garantit, u kif kien se jmur kien pjuttost ibbazat fuq il-performance ta' prodotti ohra simili ta' dak iz-zmien, apparti l-mudelli matematici u l-assumptions li jigu ma' dawn il-mudelli.

Ir-riskji kif deskritti forsi kienu jaghtu l-impressjoni li ma kienux ivarjaw wisq minn uhud mill-prodotti l-ohra ta' investiment li forsi kienu qed jigu offruti lil investituri ohra. Il-prodott fl-ebda mument ma kien iwieghed protezzjoni assoluta għall-kapital.

*Però, ma jistax jitqies li dak iz-zmien li nbiegh l-SIB, kien investiment b'riskju baxx. Anzi, kien investiment **f'kategorija ta' riskju medju għal riskju għoli.***

Dan mhux qed jinghad with the benefit of hindsight, imma għaliex in-natura tal-prodott – li jinvesti f'bonds li jinvestu f'poloz tal-assikurazzjoni fuq il-hajja – u l-istruttura innifisha tal-investiment kienu jaghmlu l-SIB investiment riskju li ma kienx addattat għal retail investors kif kien l-ilmentatur.

Dawn it-tip ta' investimenti huma Asset-Backed Securities li huma prodotti kumplessi u ta' riskju għoli.'

39. Huwa ċar minn dan li l-Arbitru bl-ebda mod mhu qed jaddebita xi ħtija lill-appellanti għall-falliment tal-prodott finanzjarju in kwistjoni. Hu inutli li l-appellanti tinsisti li ma kinitx hi li ġestiet l-investiment *de quo*. Huwa iżda wasal għall-konkluzjoni li dan huwa każ ta' **misselling** fejn l-appellanti, li tat *advisory services* lill-appellat meta xtara l-prodott in kwisjtoni, offrietlu prodott li ma kienx *suitable* għalih. Dan inkwantu: (i) ma setgħat qatt tbiegħlu dan il-prodott peress li ma kienx adattat għal *retail clients* bħal ma kien hu; (ii) f' kull każ, l-investiment *de quo* kien jeċċedi r-riskju li huwa kien dispot jieħu; (iii) l-appellat ma kellux l-għarfien u l-esperjenza biex jifhem ir-risju marbut miegħu; u (iv) ittieħed riskju li l-appellat ma setax jiflaħ finanzjarjament.

40. L-Arbitru kompli jgħid:

'Meta l-MFSA, li hija r-regolatur f'dan il-qasam, rat li kienu qed jinbieghu prodotti li huma Asset-Backed Securities bħal dan il-prodott, interveniet billi harget: Warning to prospective investors about Asset-Backed Securities (bħalma hu lLifemark), fejn qalet:

'...

Consumers should be aware that the characteristics of these products make them unsuitable for unsophisticated investors. These products are generally considered appropriate for investors who have experience and knowledge to understand how these financial instruments work and can afford to take the relevant risks.'

Huwa minnu li dan l-avviz lill-investituri hareg wara li nbiegh il-prodott de quo lill-ilmentatur, imma li qalet l-MFSA kien proprju dwar daww il-prodotti li kienu qed jinbieghu fis-suq (bhal Lifemark) li ma kienux idoneji ghal retail investors; u r-riskji li rat l-MFSA kienu digà jezistu fil-prodotti li nbieghu, u li l-provdituri tas-servizz kienu jew konxji taghhom u xorta bieghu il-prodotti, jew m'ghamlux due diligence serju tal-prodott qabel ma bieghuh. Fiz-zewg xenarji, l-provditur tas-servizz igorr responsabbiltà.

Dan il-prodott inbiegh lill-ilmentatur nhar it-12 ta' Dicembru 2008, u ghalhekk kienu fis-sehh ir-regolamenti tad-Direttiva MiFID, u l-MFSA kienet harget l-Investment Services Rules - Standard Licence Conditions(ISR-SLC) li jirregolaw u jistabbilixxu l-parametri li bihom ghandu jigi mmexxi n-negozju minn Licence Holders (bhalma hu l-provditur tas-servizz odjern).

Dawn kienu hargu sabiex tinghata certa protezzjoni lill-investituri, u investituri zgħar bhall-ilmentatur (retail clients) għandhom protezzjoni akbar.

Fost l-obbligi, il-provditur tas-servizz kellu jikkategorizza lill-klijent, jekk hux retail client jew professional investor. Il-provditur ma pprezenta l-ebda prova ta' dan u, għalhekk, kiser dawn ir-regolamenti.

Il-provi li pprezenta l-provditur tas-servizz huma skarsi. Qabel xejn, min għamel it-tranzazzjoni ma ttellax jixhed u, għalhekk, ix-xhieda li ta l-ilmentatur dwar dak li realment sehh ma giex kontradett b'xhieda ohra.

L-uniku xhud tal-provditur tas-servizz kien Michael Schembri, li għamel affidavit fejn ikkonferma li hu kien qiegħed jixhed a bazi tad-dokumenti li sab fil-file. Filwaqt li pprezenta xi brochures ta' prodotti li jghid li kellu l-ilmentatur, kien nieqes hafna fid-dokumenti li suppost kien hemm meta nbiegh il-prodott Lifemark li minnu qed isir l-ilment.

Jagħmel biss referenza għall-Contract Purchase Note u l-File Note li kien digà pprezenta l-ilmentatur.

Jghid li l-File Note kien fiha tagħrif bizzejjed biex wiehed jara x'gara waqt l-investment tal-Lifemark, u jghid li galadarba gie iffirmat, dan id-dokument juri dak li gara.

Jekk wiehed jara sew dan id-dokument, magħmul b'tipi irraq u li bilkemm jista' jinqara, jara li fih hafna tikek f'kaxxi u huwa kompletament dokument ta' ezoneru għall-provditur tas-servizz.

Kif qalet sew il-Prim'Awla tal-Qorti Civili f'kaz identiku għal dan, fejn kien inbiegh il-prodott Lifemark mill-istess provditur tas-servizz, li għalkemm dan id-dokument gie iffirmat, ma kienx ifisser li l-klijent kien fehem li l-investment li kien qed jagħmel kien addattat għal-livell tar-riskju li ried jiehu.

L-Investment Services Rules, 14 qabel xejn, jghidu li:

'[t]he Licence Holder shall provide appropriate information, in a comprehensible form to its clients or potential clients such that they are reasonably able to understand the nature and risks of the Investment Service to be provided by the Licence Holder and of the specific type of Instrument that is being offered, and consequently to take investment decisions on an informed basis....'

Il-provditur imkien ma jipprova dan.

L-istess regolamenti jinsistu li jekk jinghata servizz a bazi ta' parir (advisory service) irid isir Suitability Test u, jekk jinbiegh mod iehor, irid isir Appropriateness Test.

Il-provditur ma pprovda l-ebda dokument biex jipprova li ghamel jew Suitability Test inkella Appropriateness Test. Fil-kaz ta' Suitability Test, ir-regolamenti jghidu:

'The Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

- a. it meets the investment objectives of the client in question;*
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives*
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio.'*

41. Din il-Qorti mhix sejra tidhol fil-mertu tal-kunsiderazzjonijiet tal-Arbitru f'dan il-kuntest għaliex l-istess huma l-mertu tas-sitt aggravju. Għall-finijiet tat-tielet u r-raba' aggravju huwa biżżejjed li jiġi stabbilit li l-Arbitru kkonkluda li l-prodott li l-appellanti tat parir lill-appellat, ma kienx *suitable* u *appropriate* għalih. L-appellat spiċċa investa somma ta' €37,000 fi prodott finanzjarju li l-appellanti tatu l-parir biex jinvesti fih. Altru milli ma kienx hemm ness bejn it-telf lamanetat mill-ilmentatur u t-tort imputabbli lill-appellanti.

42. A tenur tal-artikolu 26(3)(ċ) tal-Kap. 555:

'Jekk l-ilment jinstab totalment jew parzjalment sostanzjat, l-Arbitru jista' jordna lill-provditur tas-servizzi finanzjarji jagħmel waħda jew iżjed minndawn li ġejjin:

...

(iv) li jhallas ammont ta' kumpens għal kull telf ta' kapital jew dħul jew danni sofferti mill-persuna li tagħmel l-ilment minhabba fl-imġiba li fuqha jkun sar l-ilment, mingħajr imġax jew bl-imġax, b'dik ir-rata raġonevoli u fil-parametri stabbiliti bil-liġi kif l-Arbitru jista' jiddeċiedi, fuq il-flus kollha jew xi parti mill-flus,

u fuq iż-żmien kollu jew xi parti mill-perjodu bejn id-data li fiha l-imġiba li fuqha jkun sar l-ilmentkun bdiet sad-data li fiha jsir il-ħlas;

43. Ladarba l-appellanti bieġhet prodott finanzjarju li ma kienx xieraq għailh għas-sitwazzjoni u htigijiet tal-appellat, l-Arbitru bla dubju kien pjenament ġustifikat li jiddeciedi li l-appellat għandu dritt jiġi rifiuż l-ammont sħiħ minnu pretiż.

Il-Ħames Aggravju

44. Il-Ħames aggravju tal-appellanti huwa li d-deċiżjoni tal-Arbitru hija *extra petita* għaliex *l-ilment odjern ma kienx jittratta 'bejgħ ħażin'*, liema raġuni ġiet mogħtija mill-Arbitru in sostenn tad-deċiżjoni appellata. Tilmenta li ladarba l-appellat ma għamel ebda allegazzjoni ta' *misselling* jew ksur regolatorju, l-Arbitru kellu jillimita ruħu biss biex jara jekk hemmx raġuni valida fil-Liġi għalfejn hija għandha tiġi kkundannata tħallas kumpens lill-ilmentatur konsistenti fil-valur tal-investment tiegħu. Tallega li l-Arbitru assuma rwol ta' prosekutur u mhux biss ta' ġudikatur.
45. Dan l-aggravju huwa fieragħ. Fl-ilment oriġinali,²⁴ l-appellat jilmenta li wara li nvesta fil-prodott in kwistjoni, tkellem ma persuna li qaltlu li l-investment in kwistjoni kien wisq sofistikat u mhux tajjeb għall-investitur żgħir bħalu. Din l-allegazzjoni li ġiet saħansitra ndirizzata mill-appellanti fit-twegiba tagħha għalkemm għażlet li ma tagħmillu l-ebda domanda fir-rigward in kontro-eżami.
46. Inoltré, fix-xhieda tiegħu tad-9 ta' Novembru 2016, l-appellat jispjega li huwa nvestitur żgħir u li:

*'jien nifhem li kull investment fih ir-riskju però bħala investitur żgħir tawni xi ħaġa li wara sirt naf li hi agressiva li fiha riskju għoli. **Meta nvestejt ma kontx konxju li l-investment kien qaqshekk riskjuż'***²⁵

47. Irid jiġi apprezzat li l-ilment li l-appellat ipprezenta quddiem l-Arbitru ġie fformulat minnu stess u li matul is-smiegħ tal-ilment fl-ebda waqt ma ġie rappreżentat minn avukat jew persuna teknika oħra. Pero' l-ilment tiegħu hu ċar. Qiegħed jilmenta li l-appellanti tatu parir li jinvesti fi prodott li ma kienx adattat għalih.
48. L-aggravju hu miċhud.

²⁴ Kif minnu kkonfermat fix-xhieda tiegħu a fol. 131.

²⁵ Fol. 130.

Is-Sitt Aggravju

49. Finalment, permezz tas-sitt aggravju tagħha, l-appellanti tilmenta li l-konkluzjoni tal-Arbitru fil-mertu hija bbażata fuq apprezzament ħażin tal-fatti u l-provi miġjuba quddiemu. Tilmenta li l-Arbitru għamel analiżi ħażina tal-investment mertu tal-każ odjern u tar-raġuni għalfejn dan l-investment falla. F'dan is-sens tirreferi għan-Nota ta' Sottomissjonijiet li pprezentat fl-ewwel stadju tal-proċediment. Tgħid li l-Arbitru ma jagħti l-ebda spjegazzjoni għalfejn skontu l-**Lifemark S.A. Secure Income Bond** kien prodott kumpless ta' riskju għoli u ma kienx adattat għal *retail investors* u tilmenta mill-fatt li l-Arbitru njora l-*File Note* relattiva. Tirreferi ukoll għar-relazzjoni ta' Michael Desmond Fitzgerald eżebita minnha mar-rikors tal-appell tagħha u tinsisti li l-appellat kien jaf li kien hemm riskju hekk kif xehed huwa stess meta kkonferma li kien qara l-*prospectus* u l-*brochure* tal-SIB. Tinsisti li l-ilment tal-appellat gie bbażat unikament fuq il-fatt li l-investment mar ħażin u hija ma taħtix għal dan stante li r-rwol tagħha kien biss ta' intermedjarja. Tgħid li l-appellat fl-ebda waqt ma lmentat li ma fehemx il-*File Note* jew li ma nqratlux jew li tteħditlu xi firma bil-moħbi u għalhekk l-Arbitru ma kellux għalfejn jinvestiga l-mod kif inbiegħlu l-investment. Tinsisti li dak li qed jippretendi l-ilmentatur huwa li l-appellanti tagħmel tajjeb hi għar-riskju fl-investment li daħal għalih hu, liema pretensjoni m'għandha l-ebda fundament fil-fatt jew fid-dritt. Tirreferi ukoll għal 'Dok DH' minnha pprezentat mar-rikors tal-appell tagħha msejjaħ '*Product review by Debbie Harrison, Senior Visiting Fellow of the Pensions Institute at Cass Business School and contributor to the Financial Times.*'
50. Fl-ewwel lok jibda biex jingħad li għal dak li jirrigwarda l-apprezzament tal-provi, hu magħruf li din il-Qorti ma tiddisturbax legġerment id-diskrezzjoni tal-Qorti tal-Prim' Istanza. Il-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-sentenza **Dr Frank Portelli vs Dr Josella Farrugia nomine et** tad-19 ta' Lulju, 2019, qalet:

"13. Illi din il-Qorti ttenni li meta jitqajjem quddiemha aggravju ta' appell li jolqot l-apprezzament tal-provi li jkun sar minn qorti tal-ewwel grad, hi tħares b'reqqa lejn l-istedina li tkun qiegħda ssirilha biex tagħmel valutazzjoni tagħha ta' dawk il-provi minflok dik tal-ewwel Qorti. Għalkemm din il-Qorti għandha tara u tifli dik il-valutazzjoni, m'għandhiex taqbad u twarrabha jekk ma jkunx hemm raġunijiet tabilhaqq serji biex tagħmel dan. Il-funzjoni ta' reviżjoni li trid tagħmel din il-Qorti ma jwasslu bilfors biex twarrab id-diskrezzjoni tal-eżercizzju tal-apprezzament tal-provi li jkun sar mill-ewwel Qorti bħallikieku ma sar xejn. Għall-kuntrarju, jekk jirrizulta li l-apprezzament tal-provi li jkun sar mill-ewwel Qorti huwa wieħed sostnut mill-provi li jinsabu fl-atti, u li l-konkluzjonijiet tas-sentenza appellata jkunu s-sintezi tar-raġunament mibni fuq dawk il-provi u tħaddim xieraq tal-liġi dwarhom, din il-Qorti ma twaqqax dik id-diskrezzjoni".

51. Il-qorti tibda sabiex tosserva li hemm ordni ta' sfilz tar-rapport tekniku ta' Dr. M. Desmond Fitzgerald, peress li kien prova ġdida fi stadju ta' appell u li l-appellanti kieku riedet setgħet tressaq bħala prova quddiem l-Arbitru.
52. Jiġi ribadit li mhuwiex kontestat li l-*issuer* tal-prodott mibjugħ lill-appellati ma kinitx is-soċjetà appellanti u tant anqas ma ġie allegat/deciz li kienet il-kaġun tal-andament ħazin tal-prodott finanzjarju in kwistjoni. L-Arbitru fl-ebda waqt ma qal hekk. Dak li kkonkluda l-Arbitru meta evalwa l-mertu tal-każ kien iżda li in-nuqqas imputat lis-soċjetà appellanti kien dak ta' *misselling* għaliex il-prodott li nbiegħ lill-appellati mis-soċjetà appellanti ma kien *suitable* għalih, ossija:
- i. il-prodott finanzjarju ma kienx konsoni mal- "***investment objectives***" tal-appellat li ried investment bi ftit riskju;
 - ii. l-appellat ma kienx "***financially able to bear any related investment risks consistent with his investment objectives***" tenut kont tal-fatt li sarlu investment ta' €37,000 f'prodott wieħed fl-età ta' 49 sena; u
 - ii. l-appellat ma kellux "***the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction***". Fi kliem ieħor, l-investment in kwistjoni ma kienx *appropriate* għall-appellat. Dan inkwantu, minkejja li l-appellanti argumentat li l-ilmentatur kellu esperjenza fl-investimenti, l-ammont ta' dawn l-investimenti ma kienx wieħed estensiv u l-ebda minnhom ma kien *asset-based security* bħall-prodott in kwistjoni. Għalhekk, anke jekk l-investitur qara l-*brochure* ma setgħax verament jifhem ir-riskji inerenti fi prodott daqshekk kumpless.
53. Din il-Qorti diġa espremiet ruħha dwar il-parametri tal-ilment odjern u għalhekk mhux se terġa ttenni l-konsiderazzjonijiet tagħha fl-aggravju preċedenti. L-appellat jagħmilha ċara li minkejja li huwa jaf li kull investment fih riskju, il-prodott mertu tal-każ odjern kien iġorr riskju ħafna għola minn dak li ried jidhol għalieg hu u minn dak li ġie spjegat lilu mir-rappreżentanti tal-appellanti. Apparti dan, jgħid ukoll wara li huwa nvesta fil-prodott kien ġie nformat minn persuna terza li dak it-tip ta' prodott ma kienx adattat għalih.
54. **Huwa minnu li mhux kull investment iġorr miegħu l-istess tip u livell ta' riskju. Huwa l-livell u n-natura tar-riskju marbut ma dan il-prodott partikolari li kellu jiġi spjegat lill-appellati.** L-appellat xehed li:

'... jien investitur żgħir. Dawn kienu li qaluli bil-prodotti kienu Noelene Mangion u Donatella Spiteri. Kienu wrewni l-brochure li fuq il-faċċata kien hemm imgħax

ta' 7% u 7.5%. Jien nifhem li kull investiment fih ir-riskju però bħala investitur żgħir tawni xi haġa li wara sirt naf li hi aggressiva li fiha riskju għoli. Meta nvestejt ma kontx konxju li l-investiment kien daqshekk riskjuż. Meta tara l-brochure tara li kollox ok, kumpanija b' saħħitha, graph ovvjament tiela' u inti jogħġbok.'

55. Da parti tal-appellanti xehed biss Michael Schembri *qua* MLRO u *compliance manager* a bażi tal-*file* tal-appellat miżmum għand l-appellanti u jistrieħ prinċipalment fuq *File Note* ta' meta saret il-laqa' li matula gie offrut l-prodott in kwistjoni lill-appellat. **Noelene Mangion u Donatella Spiteri ma xehdux.** Lanqas ma xehedu **l-impjegata tal-appellanti li kienet prezenti fil-laqgħa li saret mal-appellat u li ffirmat il-File Note in kwistjoni.** Jiġi osservat inoltré li l-*File Note* in kwistjoni:

- (i) hu dokument *standard form document*;
- (ii) fih hemm kliem li mhux neċessarjament jinftiehem minn persuna li mhux teknika;
- (iii) miktub b'tipa verament żgħira; u
- (iv) jinkludi '*option*' immarkata b'salib permezz ta' liema l-appellat ddikjara li '*I/we confirm that we do not require a copy of this document unless I/we otherwise notify.*'

56. F' kull każ, dwar ir-riskju nvolut, il-*File Note* in kwistjoni li tant tistrieħ fuqha l-appellanti taqra hekk:

- '1. Value of these investments and the income derived, can go down as well as up and you may get back less than the amount invested. Also if the investment in currency fluctuations may have an adverse effect on the value of your investment.
- 2. Currency fluctuations may have an adverse effect on the value of your investment.
- 3. Past performance is not a guide to the future ...'

57. **Din hija disclaimer ġenerika li ma tammonta għall-ebda informazzjoni speċifika dwar ir-riskju reali tal-investiment in kwistjoni. Kull investiment jaf jitla' u jinżel iżda mhux kull investiment iġorr miegħu l-istess livell ta' riskju. Imkien ma jirriżulta x' kienu r-riskji partikolari marbuta mal-investiment f' *Lifemark SA – Secure Income Bond Issue 5.***

58. Fl-istess *File Note* gie dikjarat ukoll li:

- '5. Client/s confirmed that he/they have read the brochure and confirmed that they know the structures, charges and risks connected with and associated to the product. Client was provided with all the necessary information, brochures

and other documentation on the Secure Income Bond issue 5. After considering all these factors, the Client/s agreed to proceed with the investment in the Fund.'

59. L-appellat kkonferma li huwa ngħata kopja tal-*brochure* li tinsab inserita fl-atti wara n-nota ta' sottomissjonijiet tal-appellanti a fol. 240 et seq. Dan id-dokument jirrizulta maħruġ mill-*issuer* tal-investment, *Keydata International*, u jagħti stampa sabiħa tal-investment in kwistjoni li x'aktarx tirrifletti l-ispjegazzjoni felici li giet sommarjament mogħtija lill-appellati mir-rappreżentanti tal-appellanti. Fih jingħad:

*'The Secure Income Bond (SIB) is highly attractive because it offers a higher level of fixed income **without the level of risk from investing in equities or corporate bond funds.** The assets it invests in, **cash and insurance contracts, are not linked in any way to the stock market performance, not tied to indexes, the political climate or industrial growth.** In addition the investment is passive and non-cyclical. **All of the insurance contracts will be issued by institutions rated 'A' or better (Source: Standard & Poor's or equivalent).** This makes it lower risk than many traditional stock market linked income investments ...*

A lower risk profile and a higher level of income allows you to receive the income you need without the worry of stock market falls.

...

The return on your capital does not depend on the performance of the stock market but at the rate at which the insurance contracts pay out within the SIB. Because it is possible to 'model' how insurance contracts mature through mortality tables and actual calculations, the risk level of the SIB is reduced because the returns are more predictable than with stock market investments.

...

You should be reassured that all of the insurance contracts within the SIB will be issued by financial institutions with a minimum credit rating of 'A' ...'

60. Il-*brochure* jagħti mbagħad spjegazzjoni simplistika ta' kif l-flejjes jiġu nvestiti wara liema jingħad:

'Capital is not guaranteed. Like all investments there are certain risks involved which are highlighted within the section 'Key Features' on page 13.'

61. F'pagna 13 tal-imsemmi *brochure* jingħad biss li uħud mill-*parties involved* għandhom *credit rating* 'A' u 'AA-' b' dan illi **'The credit rating is not a recommendation to purchase, sell, or hold a financial obligation, as it does not comment on market price or suitability for a particular**

*investor.*²⁶ Pagna 14 mbgħad telenka '**RISK FACTORS**' u '**OTHER RISK FACTORS**' fejn jingħad li:

'Predicted Maturity rates

The actuarial modelling used to provide the financial models for the SIB is based on recognised industry standards. Whilst these are not subject to rapid change there is a risk that a significant technological or pharmaceutical development could impact on the accuracy of the models and when contracts are likely to mature.

This is considered to be a small risk due to the size of the portfolio and the spread of expected maturity dates across the contracts. Furthermore, any such advance is highly unlikely to affect all contracts and would also be difficult to gain regulatory approval for, within the five year term of the SIB.'

Credit risk

There are two distinct credit risks.

1) *The issuing companies of the insurance contracts which are a minimum 'A' credit rating*

2) *The issuer of the Bond*

Issuing company risk

Large reserves are carried by these companies to protect against default and, were this to happen the contracts are likely to be assumed by another provider i.e. the book is traded en masse.

Government Legislation

There can be no guarantee that during the life of the SIB new legislation could alter the market for trading insurance contracts ...

Valuation of traded insurance contracts

The actuarial models used in the SIB have been stress tested by there can be no guarantee that they will function as anticipated. This could lead to contracts possibly being mis-priced relative to their future sale value if contracts are still current when SIB matures.

It is also assumed that the longer a contract is owned by the SIB the greater its market value since it is closer to possible maturity. If the dynamics of the market change this might not be the case and it would therefore be possible for contracts to fall in value. If this were to happen capital might not be returned in full at the end of the term which involves the sale of residual contracts to generate sufficient cash'

62. Għalkemm l-appellat jirrikonoxxi li huwa qara l-*brochure* din il-Qorti ma tippretendix li huwa, bħala *retail investor*, fehem l-import reali tar-*risk factors* hemm elenkati sempliċement għax qrahom. Aktar u aktar meta ma jirrizultax li dawn ir-*risk factors* partikolari ġew spjegati lilu. Huwa manifest li l-informazzjoni fl-imsemmi *brochure* ma kinitx tali li persuna mhux familjarji ma' dak it-tip ta'

²⁶ Enfażi tal-Qorti.

prodott seta' jifhem faċilment. Il-ftit investimenti peċedenti li kellu l-appellat żgħir li ma jagħmlu xi esperti fis-settur.

63. F'kull każ, kien jispetta lill-appellanti tagħmel it-test tas-*suitability* tal-investment in kwistjoni għall-appellat u l-fatt li tatu l-*brochure* ma jfissirx li kienet għamlet dak l-eżercizzju b'mod sodisfaċenti. Kien dmir tagħha li filwaqt li tara li l-prodott li pproponiet lill-appellat kien xieraq għalih u tipprovdu d-dokumentazzjoni relattiva, tispjegalu wkoll il-prodott in kwistjoni b'mod li seta' jifhem r-riskju reali li dak l-investment kien iġorr miegħu.
64. Dwar l-element ta' riskju involut, l-appellanti tinsisti li dan il-prodott '*kien wieħed ta' riskju baxx, jew baxx sa medju*' kif spjegat fin-Nota ta' Sottomissjonijiet tagħha. Fl-imsemmija nota ngħad kif ġej:²⁷

6. ... *il-prodott in kwistjoni kien deskritt bħala 'secure' mis-soċjetà emettriċi (mhux mis-soċjetà intimata) għaliex kien jinvesti f' assi li jikkomprenđu 'cash and a portfolio of senior life insurance policies.'* Għalhekk dawn l-assi kellhom jagħmlu tajjeb għall-ħlas tal-kapital investit. Di piú, *il-prodott in kwistjoni ma kienx espost direttament għar-riskju tas-swieq tal-azzjonijiet liema swieq huma aktar volatili, partikolarment fi żmien ta' krizijiet ekonomiċi u finanzjarji mondjali;*

7. *Illi jirriżulta ukoll li l-investimenti li kienet tagħmel Lifemark S.A. kienu jikkonsistu (apparti minn flus likwidi ossija cash) f' portafoll ta' senior life policies diversi. Għalhekk l-investimenti li kienet tagħmel Lifemark S.A. kienu ukoll diversifikati u din il-kumpanija ma kinitx esposta għar-riskju ta' kumpanija tal-assikurazzjoni waħda;*

8. *Illi, kuntrarjament għall-investimenti l-oħra li kellhom l-ilmentaturi fuq il-Borża ta' Malta, is-senior life policies li Lifemark SA kienet tinvesti fihom kienu maħruġin minn istituzzjonijiet li għandhom rating ta' 'A' jew aħjar minn Standard & Poor's (jew rating ekwivalenti minn rating agencies internazzjonali oħra). Illi di piú l-kustodju maħtur minn Lifemark S.A. sabiex iħares l-istess investment, inkluż l-amministrazzjoni tiegħu, kif ukoll sabiex iżomm taħt il-kustodja tiegħu il-flejjes u l-assi kollha ta' Lifemark S.A. kien bank internazzjonali b' rating ta' 'A' minn Standard & Poor's (bl-isem ta' Société Européenne de Banque S.A. (SEB)). Illi l-'payment and custody agent' kellu jkun ukoll investment bank ewlieni fl-Istati Uniti b' rating ta' 'AA-' minn Standard & Poor's;*

9. *Illi għalhekk fil-mument li l-ilmentatur akkwista l-investment in kwistjoni, dan l-investment, fl-isfond tal-informazzjoni li kienet teżisti dwaru dak iż-żmien u abbażi tal-informazzjoni li kellha s-soċjetà intimata mingħand l-ilmentaturi*

²⁷ Fol. 234.

stess, kellu l-premessi kollha neċessarji biex jinbiegħ lill-ilmentatur bħala investiment b' riskju baxx jew limitat'

65. Apparti s-sottomissjonijiet surriferiti, l-appellanti tagħmel ukoll referenza għal '**Dok. DH**' li pprezentat għall-ewwel darba flimkien mar-rikors tal-appell tagħha, ossija *product review*, li għalkemm inkiteb minn terz, jidher maħruġ mill-issuer tal-investiment innifsu. Ma jirrizultax li dan ir-*review* gie mgħoddi jew spjegat lill-appellat qabel ma investa fil-prodott in kwistjoni. Fih jingħad:

*'It is vital for advisers and their clients to appreciate that this product does not offer guaranteed income or growth. The target rates are based on Keydata International's actual modelling of the profile of the policies purchased. **In terms of risk, for income investors the Bond is less secure than deposits but would compare favourably with the more aggressive bond funds, which can only achieve target yields by including sub-investment grade bonds in the portfolio mix.***

*For growth investors Keydata International's carefully constructed portfolio would seem to be far less volatile than stockmarket investments. Of course, for both groups there is the inherent risk that medical advances, as yet unknown, could prolong the lives of the original policy holders, while a change in US legislation and regulation could also affect the value of the policies. **However, Keydata International five-and seven-year bonds, weighted towards the traded policies of the 75-year-old+ market, seems to be well immunised against any unforeseen change ...***²⁸

66. Izda skont l-Arbitru:

*'... ma jistax jitqies li dak iz-zmien li nbiegh l-SIB, kien investiment b'riskju baxx. Anzi, kien investiment **f'kategorija ta' riskju medju għal riskju għoli.***

Dan mhux qed jingħad with the benefit of hindsight, imma ghaliex in-natura tal-prodott – li jinvesti f'bonds li jinvestu f'poloz tal-assikurazzjoni fuq il-hajja –

u l-istruttura innifisha tal-investiment kienu jagħmlu l-SIB investiment riskju li ma kienx addattat għal retail investors kif kien l-ilmentatur.

Dawn it-tip ta' investimenti huma Asset-Backed Securities li huma prodotti kumplessi u ta' riskju għoli.'

67. L-ispejgazzjoni mogħtija mill-Arbitru sabiex wasal għal dik il-konklużjoni giet riprodotta fil-parti ta' din is-sentenza fejn il-qorti kkunsidrat it-tielet u raba' aggravji. Fil-qosor ikkonkluda li l-prodott klassifikat bħala **asset-backed securities**, prodott kumpless biex tifhmu tant illi ma kellux jinbiegħ lil *retail*

²⁸ Enfażi tal-qorti.

investors bla esperjenza. F'dan is-sens, l-Arbitru kkwota *Consumer Media Release* tal-MFSA datata 13 ta' Novembru 2009 li tgħid li ***consumers should be aware that the characteristics of these products make them unsuitable for unsophisticated investors. These products are generally considered appropriate for investors who have experience and knowledge to understand how these financial instruments work and can afford to take the relevant risks.***

68. Il-qorti tosserva kif il-*brochure* isemmi li:

- i. L-investment għandu *risk profile* iktar baxx bi qliegħ iktar, mingħajr ma l-investitur ma joqgħod jinkwieta *"of stock market falls"*. Fih issir l-enfażi li dak it-tip ta' investment ma fihx *"the level of risk from investing in equities and corporate bond funds"*. Jingħad ukoll li, *"As the Bond approaches maturity, the Insurance Contracts can be sold and your capital, plus compound growth if appropriate, is expected to be returned"*. Kliem li jagħti lill-investitur l-aspettativa li probabbilment il-kapital jirċevih lura. L-istess jingħad fir-rigward tal-faċċata tal-*brochure* bil-kliem *"Secure Income Bond"* u persentaġġ ta' 7.5% jew 7.0% qliegħ fis-sena fuq perjodu ta' ħames snin.
- ii. Il-prodott kien kompost minn kuntratti ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja ta' persuni ta' iktar minn 65 sena, fl-Amerika u flus. Ma jidhirx li l-flus kienu miżmuma bħala investment separat, imma kienu intiżi sabiex bihom jithallsu wkoll l-*income payments, premia* tal-kuntratti ta' assikurazzjoni u servicing costs tal-kuntratti. Skont it-tagħrif 70% tal-*portfolio* kien magħmul minn kuntratti ta' assikurazzjoni.
- iii. Il-prodott kellu dimensjoni internazzjonali, meta tqies li l-attiv kien prinċipalment poloz ta' assikurazzjoni fuq il-ħajja fl-Amerika, u l-*issuers* kienu ġewwa l-Lussemburgu.
- iv. *"The Secure Income Bond uses a model based on actuarial research"*. Għalhekk is-suċċess tal-prodott kien jiddependi mill-mudell li jkunu intuża minn Keydata, u mhux magħruf.
- v. Il-poloż ta' assikurazzjoni kienu l-assi prinċipali ta' dan l-investment. Assi li sabiex ikunu negozjati hemm element mhux żgħir ta' riskju peress li mhemmx garanzija meta ser jinbiegħu. Dan appart li jistgħu jinbiegħu bi prezz imnaqqas, bil-konsegwenza li l-*portfolio* jonqos fil-valur.

69. Michael Schembri xehed li il-fatt li l-appellat iffirma l-file note datata 25 ta' Novembru, 2008 ifisser li, *"... ikkonferma li kien jaf li l-investment jista' jogħla kif ukoll jinżel u li jista' jkun ukoll illi jirkupra lura anqas mis-somma investita minnu, kif ukoll illi l-passat ma hux garanzija tal-futur"*. Pero' dak mhuwiex biżżejjed. L-appellanti kellha tikkunsidra l-attitudni tal-klijent għar-riskju, it-tolleranza għar-riskju fis-sens li kemm kien dispost li jitlef mill-kapital u l-kapaċità

tal-klijent li jiflaħ għal dak ir-riskju. Mill-provi li ressqet l-appellanti l-qorti mhijiex sodisfatta li l-aħħar tnejn ġew koperti. Mhuwiex biżżejjed għall-provditur tas-servizz finanzjarju li jgħid lil *retail client* li hemm riskju. L-obbligu lejn il-klijent meta jiġi sabiex jagħtih parir imur ferm *oltre* minn hekk.

70. L-investitur irid ikun ukoll f'posizzjoni li jifhem it-tip ta' riskju li jkun hemm fl-investment. F'dan il-każ hu evidenti li l-investitur ma kellu ebda għarfien dwar dak. Il-qorti żżid li l-fatt li l-appellat kien jaf li hemm riskju ma jfissirx li ma kienx investitur kawt. Mit-tagħrif li hemm fl-atti jidher li l-appellat kien *security guard* li irtira mix-xogħol u kien qiegħed iġix b'dak li rnexxielu jġemmgha matul is-snin. Lanqas ma jirrizulta li kellu xi patrimonju li kien jippermettilu jieħu riskji kbar li jitlef kapital konsiderevoli. Wieħed irid jiftakar li f'dan il-każ l-investment kien ta' €37,000 li għall-appellat hu evidenti li kien kapital konsiderevoli mill-patrimonju tiegħu.
71. Inoltre, huwa minnu li l-*Media Release* inħarġet wara li dan l-investment inbiegħ lill-appellati, iżda fil-kuntest tal-fatt li l-appellanti hija soċjetà speċjalizzata u liċenzjata biex tagħti *investment advisory services* lill-klijenti tagħha, hija kellha tkun konsapevoli ta' dawn ir-riskji rrispettivament mill-*Media Release* tal-MFSA. Konsegwentement kellha tqis li dan il-prodott ma kienx *suitable* għall-appellat b' dan illi ma kellu qatt jinbiegħ lill-klijent. Il-qorti hi tal-fehma li *financial adviser* lanqas m'għandhu jistrieħ biss fuq *brochure* li joħroġ l-*issuer*, għaliex ovvjament l-*issuer* ser isemmi t-tajjeb biex iħajjar lin-nies jinvestu fil-prodott. Il-provditur tas-servizz finanzjarju jitqabba mill-klijent u jithallas sabiex jagħti parir fuq il-prodott, u fil-qadi ta' dmirijietu hu meħtieġ li jkun għamel riċerka sura ta' nies fuq il-prodott li jissuġġerixxi lil klijent li jkollu quddiemu.
72. Għaldaqstant, tiċhad l-aħħar aggravju.

Għal dawn il-motivi tiċhad l-appell bl-ispejjeż kollha kontra l-appellanti.

Anthony Ellul.